

školních letech 2017/2018, 2018/2019 a 2019/2020. Datová struktura těchto informací byla následně zjednodušena a pro další analýzu byly využity tři syntetické ukazatele charakterizující:

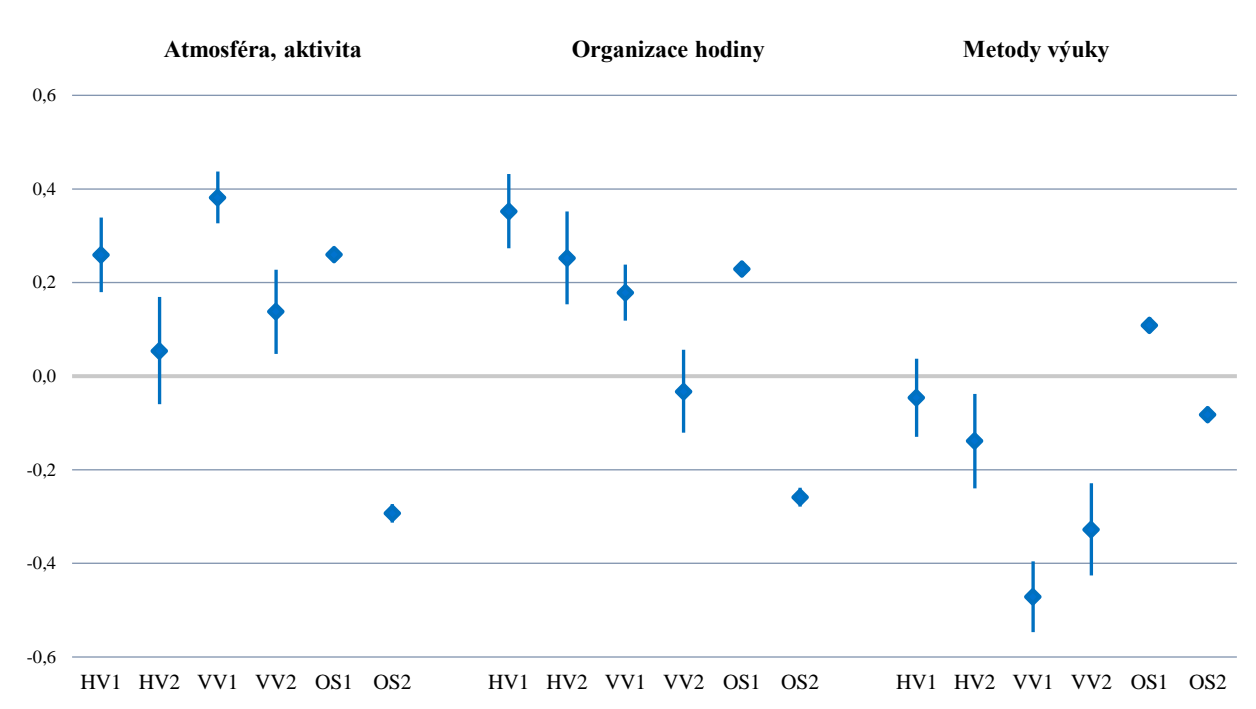
- atmosféru výuky a aktivitu žáků;
- organizaci a spád hodiny;
- používané metody ve výuce.

Bližší vysvětlení podstaty tří ukazatelů poskytuje tabulka č. 3. Vedle toho byl hodnocen čtvrtý ukazatel charakterizující rozvoj kreativity žáků ve výuce.

TABULKA 3 | Přehled hodnocených syntetických ukazatelů a jejich charakteristika

Ukazatel	Charakteristika ukazatele
Atmosféra výuky a aktivita žáků	Vysoké hodnoty ukazatele jsou dány: (a) vyšší mírou zájmu žáků o svou práci; (b) příjemnou atmosférou výuky; (c) úspěchem i slabších žáků; (d) nižší mírou pasivity žáků, kteří se dostávají téměř všichni ke slovu; a (e) roli učitele jako tvůrce podmínek pro aktivitu žáků, včetně diferenciací vzdělávacích cílů.
Organizace hodiny	Vysoké hodnoty ukazatele jsou dány: (a) vyvarováním se jednotvárného průběhu hodiny; (b) účelným střídáním metod výuky; (c) dobrou organizovaností hodiny, která má spád; a (d) účelným využitím didaktické techniky učitelem.
Metody výuky	Vysoké hodnoty ukazatele jsou spojeny s průběhem výuky charakteristickým: (a) vyšší mírou spolupráce žáků v hodině a využitím skupinové výuky a práce ve dvojicích; a (b) nižší mírou využití frontální výuky.

GRAF 12 | Charakteristiky průběhu hodin hudební a výtvarné výchovy ve srovnání s dalšími předměty (průměrné skóre, 95% interval spolehlivosti)

Pozn.: HV – hudební výchova; VV – výtvarná výchova; OS – ostatní předměty; 1 – 1. stupeň; 2 – 2. stupeň.

Hlavní výstupy hodnocení sledovaných ukazatelů vykreslují následující podobu zjištění vztahujících se ke dvěma výše formulovaným otázkám:

- Rozdíly v charakteristikách hodin hudební a výtvarné výchovy a hodin jiných předmětů jsou menší na 1. stupni základní školy (viz graf č. 12). Výjimkou je v tomto ohledu nižší metodická rozmanitost hodin výtvarné výchovy, což je však logicky dáno kontextem samostatné výtvarné práce žáka. Tato skutečnost se nijak neprojevuje v atmosféře hodiny a aktivitě žáků, které jsou naopak hodnoceny nejlépe ze všech předmětů.
- Přechod žáků z 1. na 2. stupeň základní školy je spojený s horšícími se charakteristikami všech hodnocených situací s jedinou výjimkou, kterou jsou právě hodiny výtvarné výchovy, kdy zřejmě v pozdějším věku jsou žáci schopni lépe uchopit aspekt spolupráce při výtvarné tvorbě (viz graf č. 12). Pro vzdělávací oblast Umění a kultura je však zásadní, že úroveň zhoršení atmosféry výuky a aktivity žáků, stejně jako organizace hodin, je výrazně nižší v případě hudební i výtvarné výchovy než v případě jiných předmětů. Tato skutečnost